

**Darba vides riska faktori
metālapstrādes nozarē**

**Gandrīz notikuši nelaimes
gadījumi -
METĀLAPSTRĀDES
nozares piemēri**

Kāpēc jāizmeklē Nelaimes gadījumi?

- Nelaimes gadījumiem (*accidents*) un gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem (*incidents, near-miss, dangerous occurrence*) **VIENMĒR IR CĒLONIS**
- NG Izmeklēšanā svarīgi ir nevis «kurš», bet «kāpēc»?
- Atsevišķās valstīs uzskata, ka termina «nelaimes gadījums» lietošana nav pareiza, jo tas pieļauj nejaušības (likteņa) elementu notikušajā – parasti tomēr var atrast NG cēloni, tāvad – to novērst!
- Nelaimes gadījumi ir arī **akūtas arodslimības** (piemēram, saindēšanās, muguras traumas u.c.) – bieži netiek attiecīgi izmeklētas un reģistrētas

Nelaiemes gadījumu izmeklēšanas teorētiskais pamats

- NG iemesli – 3 svarīgākie fakti:
 - » Nelaiemes gadījumi / GNNG tiek IZRAISĪTI
 - » Nelaiemes gadījumi / GNNG var tikt NOVĒRSTI, ja tiek novērsti cēloņi
 - » Ja cēloņi netiks novērsti, Nelaiemes gadījumi / GNNG ATKĀRTOSIES
- Parasti jebkuram NG / GNNG ir vismaz 4-5 cēloņi (priekšnosacījumi)

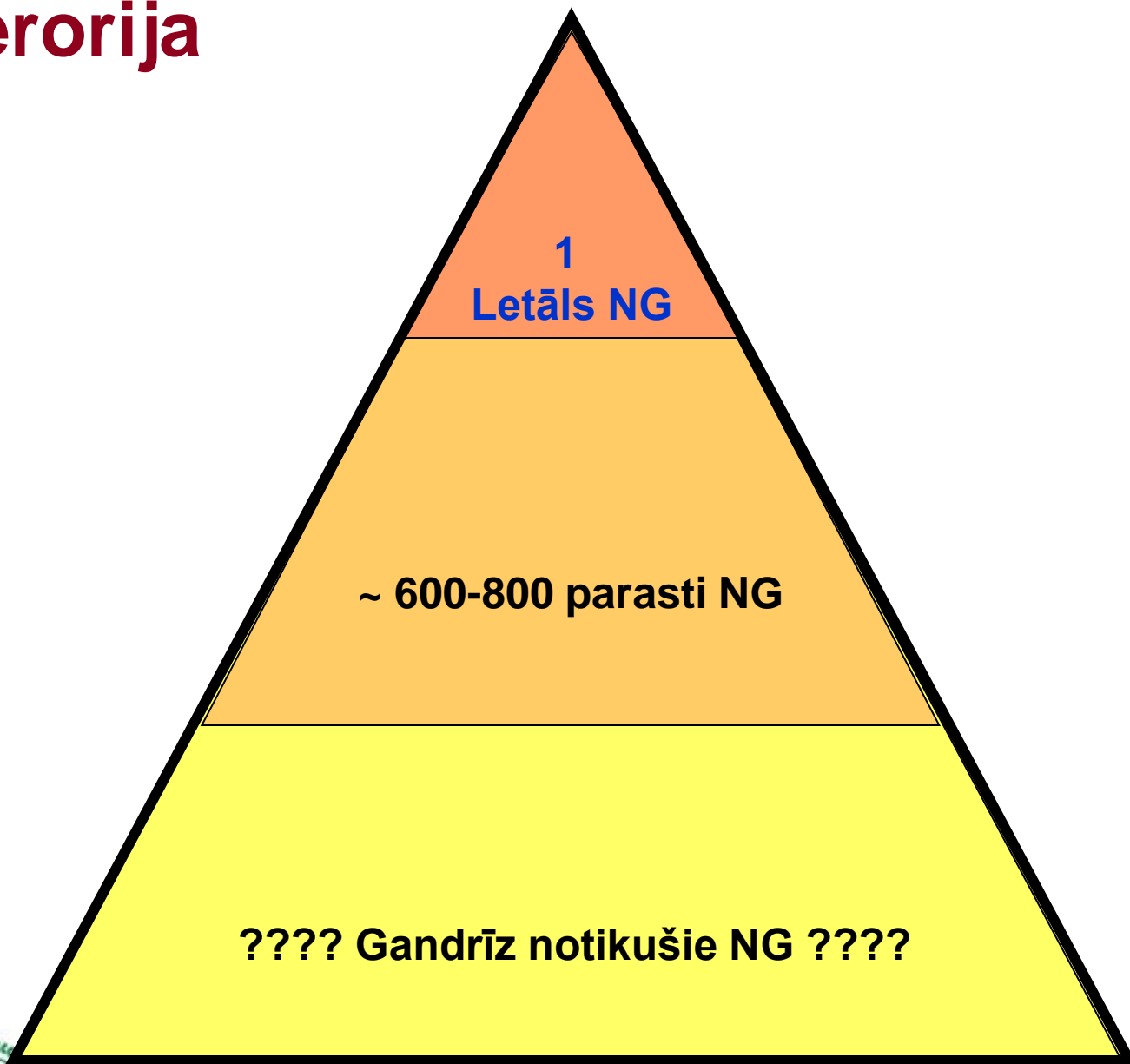
GNNG izmeklēšanas teorētiskais pamats

- Gandrīz notikuši nelaimes gadījumi - tās ir situācijās vai prakse, kuras apstākļu sakritības dēļ neradīja cietušos, bet tie varēja būt/būs (*“paveicās...”*)

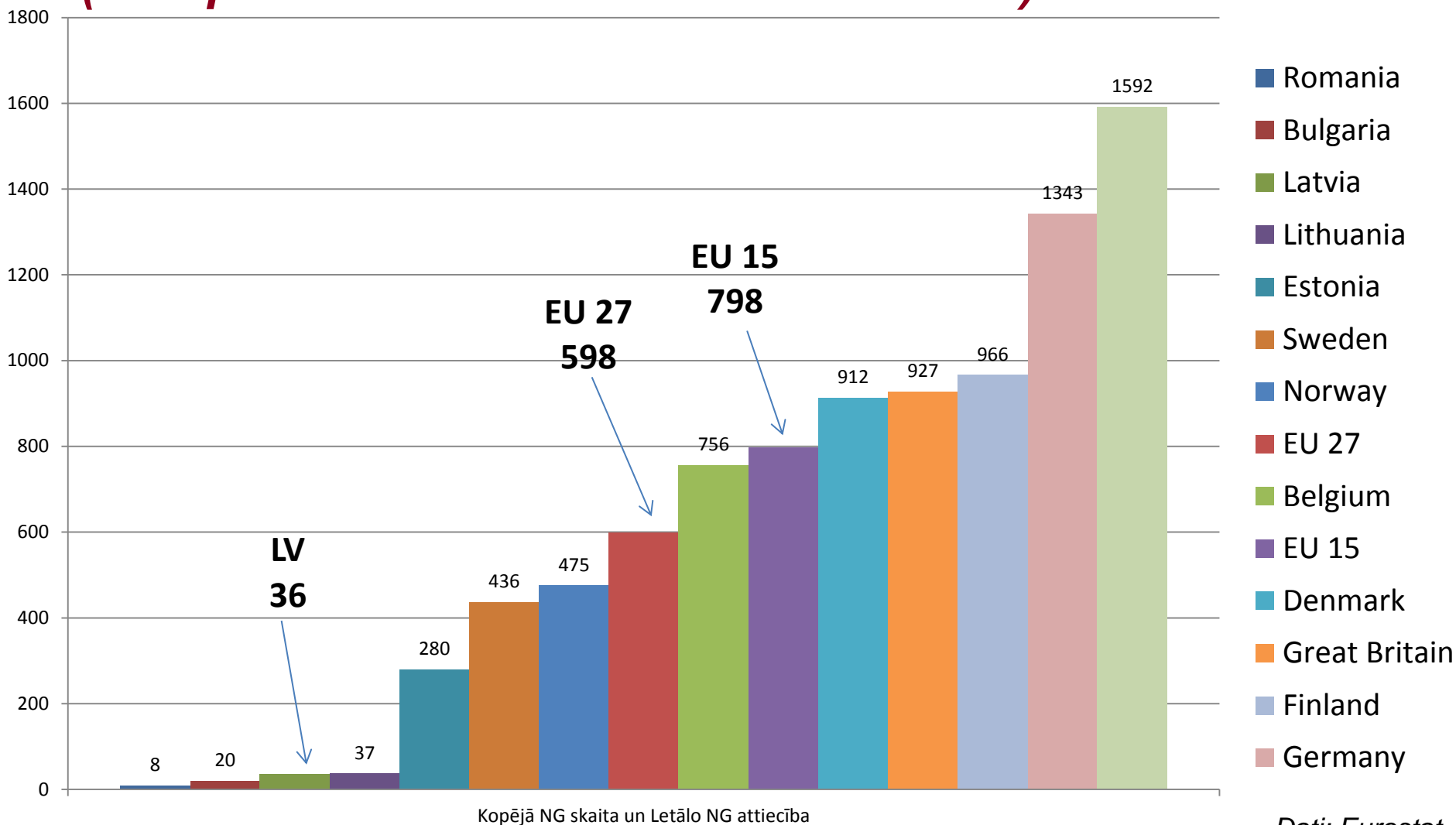
» *Svarīgi – GNNG var būt gan **notikuši notikumi** (piemēram, nokritis ķieģelis), gan **bīstama «darba prakse»** (piemēram, drošības slēdža nenobloķēšana, neapstāšanās pie STOP zīmes, IAL nelietošana, ķīmisko vielu nepareiza glabāšana u.c.)*

- **Atkārtoti GNNG vienmēr noved pie «īsta nelaimes gadījuma» (aisberga princips)**

Aisberga teorija

Kopējā reģistrēto nelaimes gadījumu un letālo nelaimes gadījumu proporcija ES (cik «parasto NG ir uz vienu letālo NG?»)

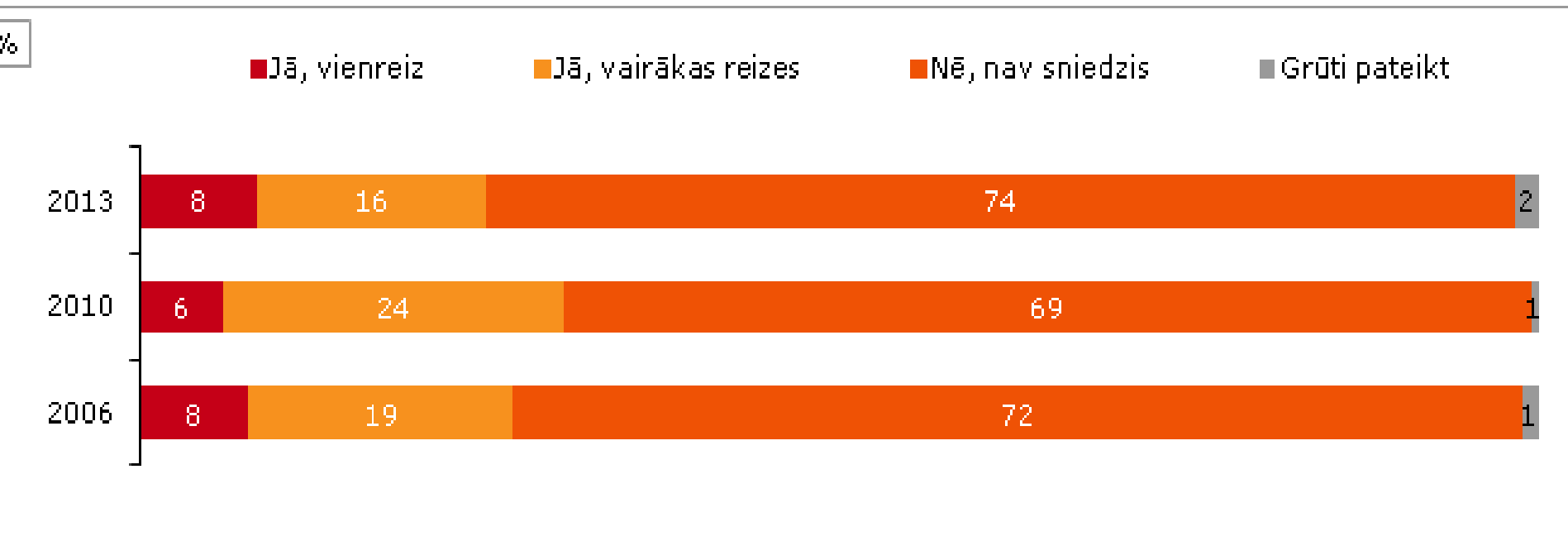
Dati: Eurostat

Kā ir Latvijā?

- Virkne subjektīvu un objektīvu signālu, ka NG netiek reģistrēti un izmeklēti (DARL 2013)
 - » **5.9% darba devēju** atzīmē, ka viņu uzņēmumā ir bijis kāds nelaimes gadījums (2010.-4.7%, 2006.-5,1%)
 - » No tiem par 58,5% ziņots VDI (2010.-78,9% un 2006.-70,4%)
 - » Tikai 27,3% norādījuši, ka tikušas aprēķinātas tiešās izmaksas (2010. – 29,6%, 2006. – 43,0%)
 - » **13,6% nodarbināto** norāda, ka viņu uzņēmumā (iestādē) ir bijis kāds ar darbu saistīts nelaimes gadījums (2010.– 15,0%, 2006. - 8,1%)
 - » 70,0% atbildējuši, ka nelaimes gadījums tika izmeklēts (2010. – 68,0%, 2006. - 30,3%)
 - » j50,7% (2010.– 54,8%, 2006. – 24,8%) – par NG paziņots Valsts darba inspekcijai

Kā tad mums iet ar «Risku novēršanu KOPĀ?», t.sk. Ziņošanu par GNNG?

Vai pēdējā gada laikā Jūs esat sniedzis (-usi) kādus ieteikumus par darba apstākļu un vides uzlabošanu vai darba tiesisko attiecību sakārtošanu

Bāze: Visi darba ņēmēji, [2006: n=2455; 2010: n=2378; 2013: n=2383]

Ko saka darba devēji?

- Vidējā darba devēju atbilde (10 baļļu sistēmā) par to vai ieteikumi tiek ņemti vērā ir:

» 2013 - 8,3

» 2010 - 7,7

» 2006 – 8,1

Sociālā dialoga tēmas uzņēmumos?

Tēmas	Respondentu skaits (%), kas minējuši attiecīgās tēmas		
	2006.	2010.	2013.
Darba aizsardzības jautājumi	68,6 (1)	71,1 (1)	72,2 (1)
Sadzīves apstākļi, telpas, teritorija, telpa smēķēšanai	28,4 (2)	26,7 (2)	38,1 (2)
Darba organizācija	3,3 (4)	1,7 (5)	12,7 (3)
Darba tiesiskās attiecības (darba līgumi, darba algu utt.),	14,0 (3)	7,7 (3)	8,0 (4)
Ugunsdrošība	0,4 (6)	0,2 (6)	2,4 (5)
Dažādas sociālās garantijas (veselības apdrošināšana u.c.)	3,3 (4)	2,5 (4)	0,9 (6)

Nelaiemes gadījumu un GNNG izmeklēšanas metodes

- NG izmeklēšanas metodes ir ļoti dažādas – no ļoti vienkāršām līdz ārkārtīgi sarežģītām, piemēram:
 - Viena no vienkāršākajām - *Heinriha domino teorija*
 - *Virkne citu: Cilvēka kļūdu teorija, Notikumu ķēžu teorija u.c.*
 - Viena no pašām sarežģītākajām – «Management Oversight Risk Tree» (MORT) (apmēram 1500 dažādu analizējamo parametru)
 - Daudzas citas teorijas...

Praksē svarīgākais?

- Pamanīt iespējami daudz GNNG un
»**RĪKOTIES!!!**
- Praksē ļoti dažādi risinājumi par to, kā tiek veicināta GNNG pamanīšana un rīcība
- Par reāliem darbiem - pamata doma līdzīga:
 - Inženiertehniski uzlabojumi
 - Apmācības visos līmeņos
 - Stingra ieviešana un sekošana prasībām

15/05/2012

UR

FRAGILE

BRONZA SKAIDAS

15/05/2012

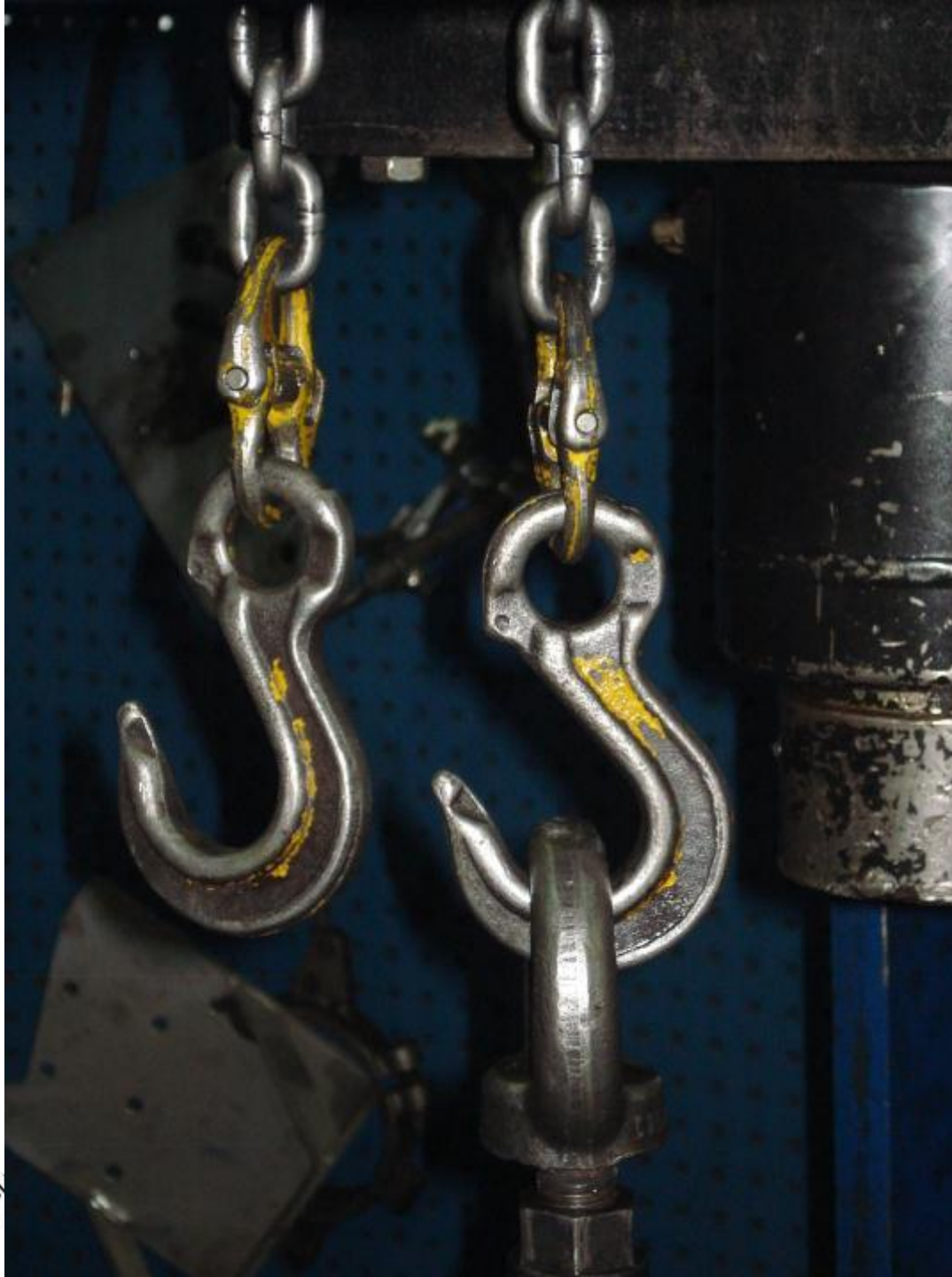

Darba drošības un institūts

CITO creasing matrix

5
TOSOLS

6
MOTORELLA

7
KÄRBA

8
REDUKTORI

9
GAISS

KÄRKÄPSÄNÄI

STRÁDÁT
BEZ CIMDIEM!

